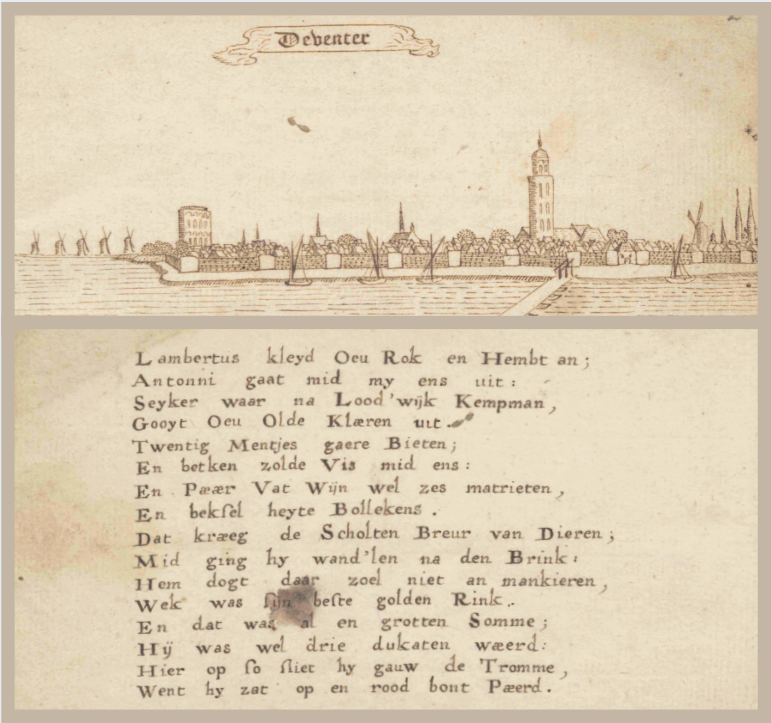

GO

► Van elke stad is er een getekend panorama en een gedicht in dialect

De eerste zin van enkele gedichten:

Steenwijk: Jan kump gauw ries in de Kaarke

Vertaling: Jan, kom eens gauw in de kerk

Zwolle: Mijn Vrind ik wol wel mittow etten

Vertaling: Mijn vriend, ik zou wel bij jou willen eten

Kampen: Ik ette Kettelkoek mit Krunten

Vertaling: Ik eet ketelkoek met krenten

Genemuiden: Haerm' haeelt Maerchien van de Baakker

Vertaling: Harm haal Margje van de bakker

Deventer: Lambertus kleyd Oeu Rok en Hembt an

Vertaling: Lambertus trek je rok en hemd aan

▲ Goaitsen van der Vliet: „Het bleek nog een hele puzzel.” FOTO LARSSMOOK

Onderzoeker vindt eeuwenoude dialectrijmen

Jasper van Loo

Enschede

Enschedeër Goaitsen van der Vliet vond tijdens een onderzoek naar de Twentse taal- en letterkunde een boekje met eeuwenoude dialectrijmen over twaalf niet-Twentse plaatsen in Overijssel. Niet eerder werden zulke oude teksten in de dialecten van deze plaatsen gevonden. Van der Vliet (65) hoopt na publicatie van de eerste resultaten dat anderen zijn onderzoek voortzetten.

Het oude dialect in de gedichtjes zegt iets over de plaatselijke tongvallen en vroegere taalontwikkelingen. De gedichten geven een kijkje in het dagelijks leven aan het einde van de 18de eeuw. Ze gaan over personen en gebeurtenissen in Zwolle, Deventer, Kampen, Meppel, Hasselt, Zwartsluis, Genemuiden, Oldemarkt, Steenwijk, Blokzijl, Kuinre en Vollenhove.

Van elke stad is er een getekend panorama, en een gedicht van zestien regels in het toenmalige dialect. Voor alle steden is dit de oudste bron van de stadstaal. „Eerst vond ik het jammer dat er geen Twentse teksten bij waren, maar ik zag er wel het be-

Streektaalkundige Goaitsen van der Vliet uit Enschede vond een boekje uit de achttiende eeuw met gedichten over twaalf plaatsen in Overijssel. „Wel jammer dat er geen Twentse bij waren.”

lang van in”, vertelt Van der Vliet.

Door speurwerk vond hij enkele jaren terug in het archief van de Leidse Universiteitsbibliotheek het geschrift *Zestienregelige verzen in den tongval van twaalf Overijsselsche steden. Met penteekeningen van deze steden*. Over het handschrift is niet eerder gepubliceerd. „Op internet vond ik een oud overzicht van dialectgeschriften. Verder vond ik er niets over. Kennelijk was het al die jaren niet goed bestudeerd door een streektaalkundige. Ik vond het interessant en ben er meteen ingedoken. Ik wilde weten wanneer, door wie en waarom het was gemaakt.”

Het was het begin van een intensieve jarenlange zoektocht naar de oorsprong en de achtergrond van de twaalf gedichten in dia-

lect. „De twaalf gedichten bleken allemaal bij de verkeerde stedenplaatjes te staan. Het vinden van de juiste combinaties heeft veel tijd gekost, maar het was leuk om te doen. Uiteindelijk bleek het echt een puzzelboekje te zijn. Het heeft een flinke tijd geduurd voor ik met de hulp van streektaalkundige Philomène Bloemhoff alle gedich-

“
Steeds minder mensen spreken dialect. Over 50 jaar is het afgelopen

— Goaitsen van der Vliet

ten aan de juiste steden had gekoppeld.”

Steeds minder mensen spreken dialect. „Ik denk dat het over 50 jaar afgelopen is”, zegt Van der Vliet. „Door de invloed van het algemene Nederlands verwateren de dialecten. Taal is altijd aan verandering onderhevig.”

Reacties stromen binnen

In het jaarboek *Overijsselse Historische Bijdragen 2016* heeft Van der Vliet een uitgebreid artikel over de gedichten gepubliceerd, maar een half jaar lang kwam er geen enkele reactie. Daarom stuurde hij het artikel onlangs naar de historische verenigingen in de betreffende plaatsen. De reacties stromen nu binnen.

„Het gekke is dat niemand van de aangeschrevenen de publicatie kende. Ik vind het jammer dat zo’n verhaal niet bij de echte geïnteresseerden terechtkomt. Bijna allemaal gaan ze er iets mee doen. Ik heb lang niet alle personen in de gedichten thuis kunnen brengen, maar wat mij betreft is het nu wel klaar. Ik hoop dat anderen per plaats het onderzoek voortzetten om het plaatje compleet te krijgen.”

